

Skakad av liv - eller tvärtom?

Hur kan Brechts syn på skådespelarens relation till rollen främja mitt möte med publiken?

Julia Sporre

Självständigt arbete (examensarbete), 15 högskolepoäng

Konstnärligt kandidatprogram i Skådespeleri

Högskolan för scen och musik, Göteborgs universitet

Termin 6 År 3 , 2021

Författare: *Julia Sporre*

Arbetets rubrik: *Skakad av liv - eller tvärtom? Hur kan Brechts syn på skådespelarens relation till rollen främja mitt möte som skådespelare med publiken?*

Arbetets titel på engelska: *Shaken to death - or not? How can Brecht's concepts about the relationship between the actor and the role in the process of role creation develop me as an actor in the encounter with audience/ during performance/ when performing in front of an audience?*

Handledare: *Mia Höglund Melin*

Examinator: Victoria Brattström

SAMMANFATTNING

Jag är under mitt sista år på min kandidatutbildning i skådespeleri på besök i Berlin och sitter på Volksbühne en kväll. Där blir jag fullkomligt knockad av en av skådespelerskorna, jag tänker att det är hennes emotionella insats som drabbar mig. I det här arbetet försöker jag förstå vad skådespelerskan gjorde som fick mig att bli så *skakad av liv*. När jag strax därpå återvänder till min praktik i pjäsen *Yvonne - Prinsessa av Burgund* på Östgötateatern försöker jag applicera det där jag trodde att hon gjorde, på min roll som Piccolo, men jag misslyckas: jag blir punkterad.

Min strävan efter inlevelse försatte mig i skräck inför publikmötet. Är kanske inte att "leva rollen", ja min identifiering kring karaktären och upplevandet av den, vägen till beröring? Eller vägen till att drabba min publik? I jakten på det för mig som skådespelare lustfyllda publikmötet vänder jag mig till Bertholt Brecht [1998-1956]; kan hans sätt att se på skådespelarens relation till rollen och rolltagandet hjälpa mig att stå stadigare i mötet med publiken?

Jämte de aningen dammiga - sorry Brecht - tillvägagångssätten, hittar jag tillsammans med skådespelerskan Eva Rexed nya förhållningssätt till mitt rolltagande som också ger ett nytt sken över mina skådespelarstudier. Genom min undersökning och i samtalen med Eva väcks frågor som: kan vi se publiken som en medskapare istället för en konsument? Och ligger mitt skådespelarvärde i ett berättande och inte som jag tidigare föreställt mig i en emotionell insats?

Allt är silat genom mina egna praktiska erfarenheter och tidigare läst kunskap.

Brecht, Bertolt, Om teater, 1964, Hill Wang

Brecht, Bertolt, Liten hjälprea för teatern, 1966 , Bonniers

Mamet, David, True and False , 1997, Pantheon Books, New York

Sjöström, Kent, Rökarens blick, 2019, Spleen Nordic

Betydande för arbetet har också varit samtal med min handledare i det självständiga arbetet
Skådespelaren Mia Höglund Melin

Nyckelord: Brecht, Inlevelse, Publikmöte, Sceniskt framställande, Rolltagande, Repetition, Hantverk,
Undersökande, Punkterad, Skådespelare, Skola, Emotion, Scenisk handling

I podden ej nämnda men citerade citat ur Om teater (1963) , Bertolt Brecht

True and False (1997), David Mamet

I podden förekommer följande musik

Waltz no 2 , Dimitri Shostakovich

Nocturne op 9 no 2, Chopin

Etude op 10 no 12, Chopin

Bohemian Rhapsody, Queen, Roy Thomas Baker

Samt ljudupptagning från pjäsen Die Orestie i regi Thorleifur Örn Arnarsson av Aischylos, hösten
2020 , Volksbühne, Berlin

Intervju med skådespelerskan Eva Rexed, 10 december 2020 Stockholm